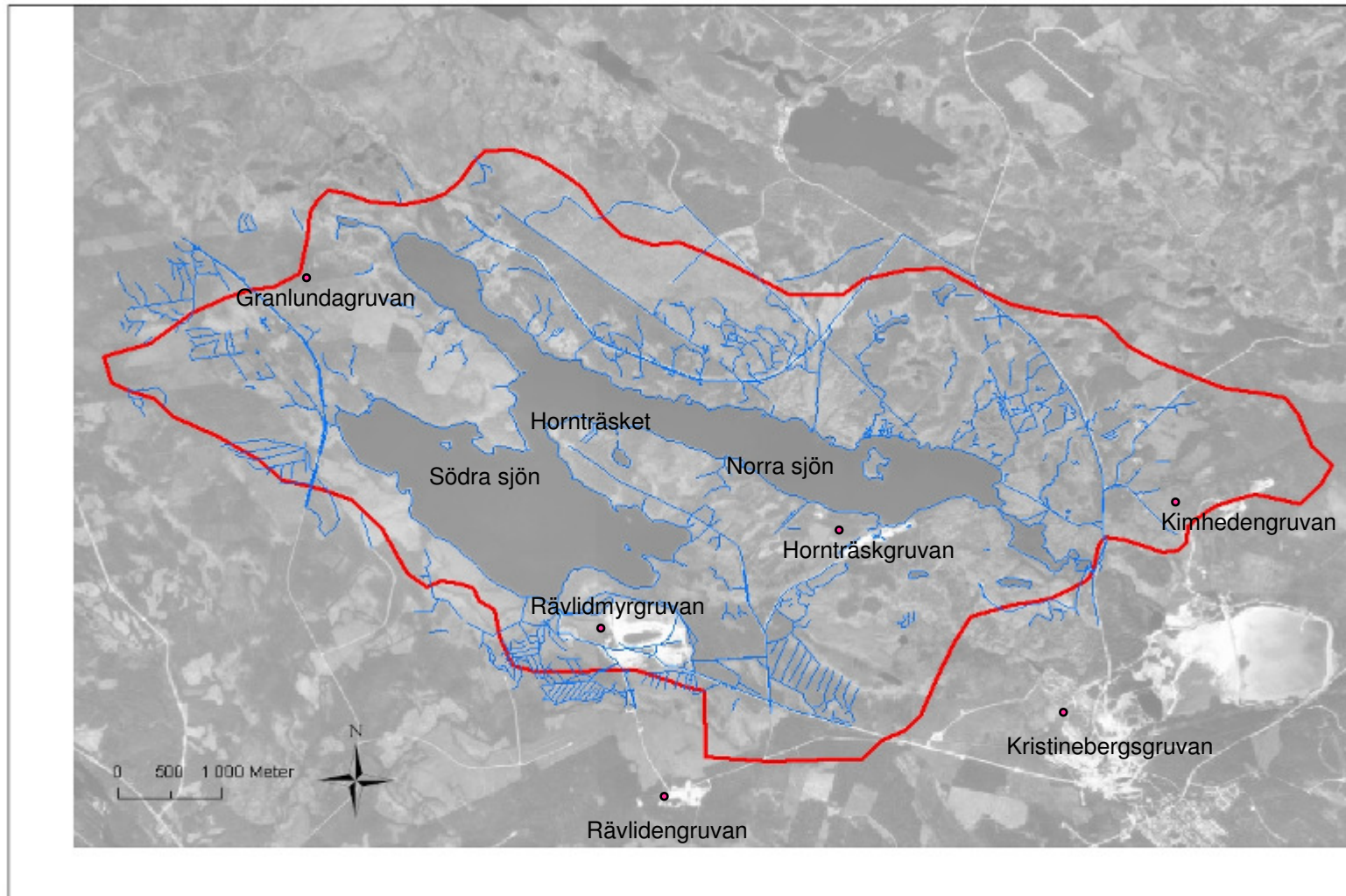

Samverkansmöte om Vormbäcken 2007-11-20

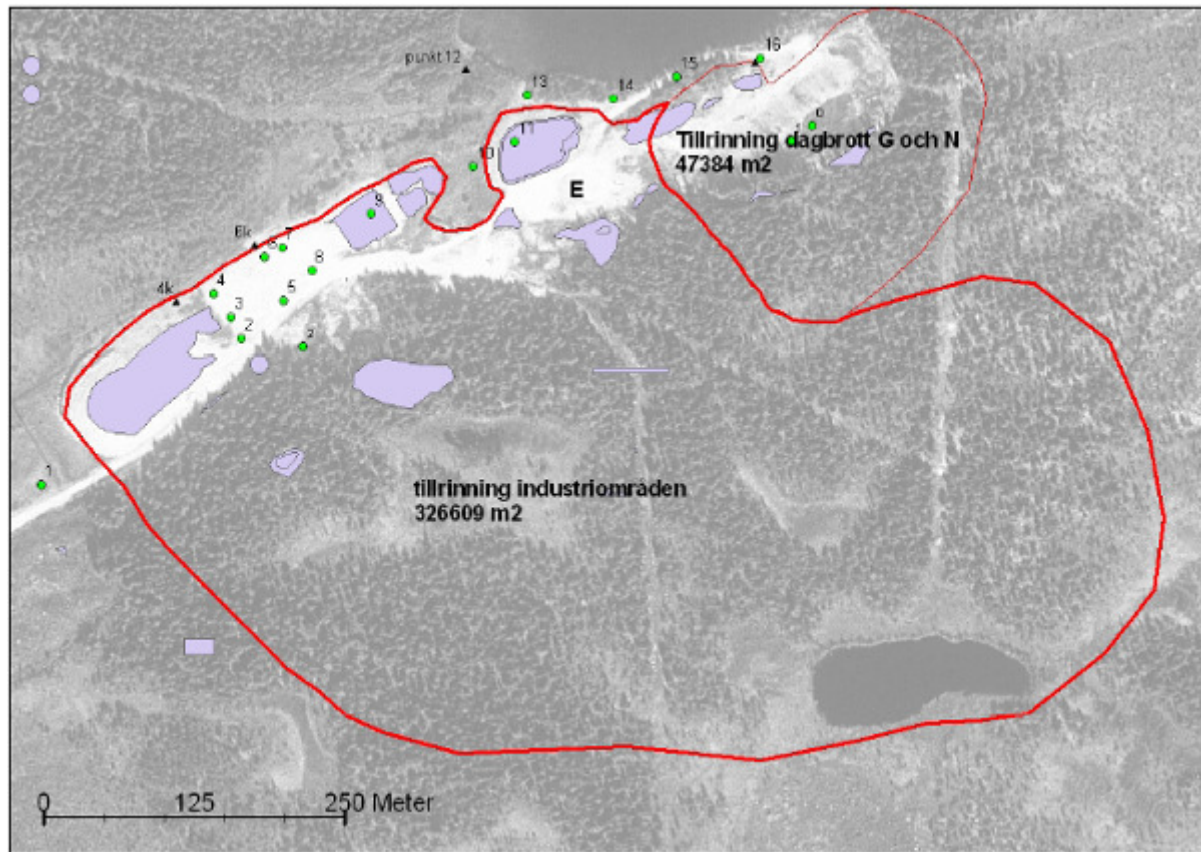
Information om

- ”Återställningsarbete vid Hornträskgruvan”.**
- Behandling av omättad zon samt reglering av tillströmmande vatten, fas 1, 2007

Lokalisering Hornträsket

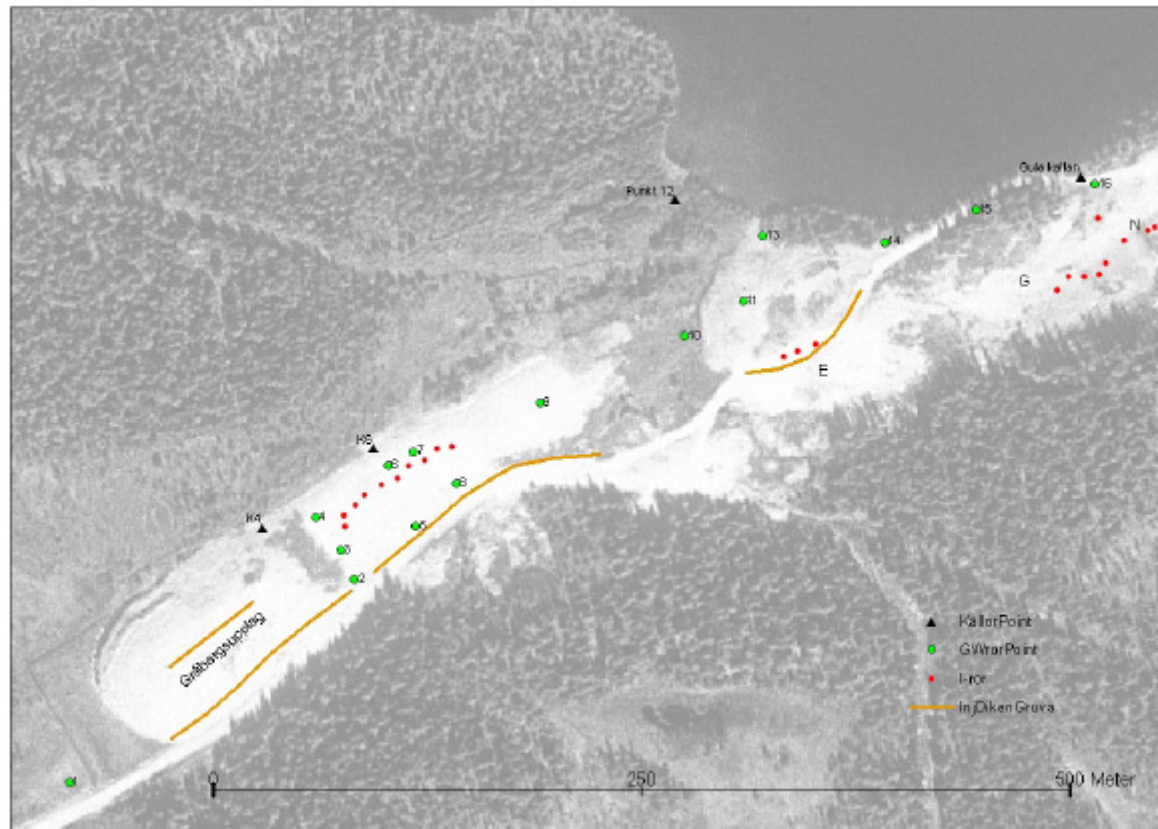

Tillrinningsområde Hornträsk industriområde.

- Tillrinningsområde enligt tolkning av flygbilder.

Tidigare efterbehandling, behandling av mättad zon 2006, injektering av mesakalk och slam + dikning

- Injektering av mesakalk och rötslam enligt bild ovan (röda punkter).
- Mesakalk och rötslam utlagt i diken enligt bild ovan (gula streck).

BOLIDEN

Summering efterbehandlingsåtgärder 2006

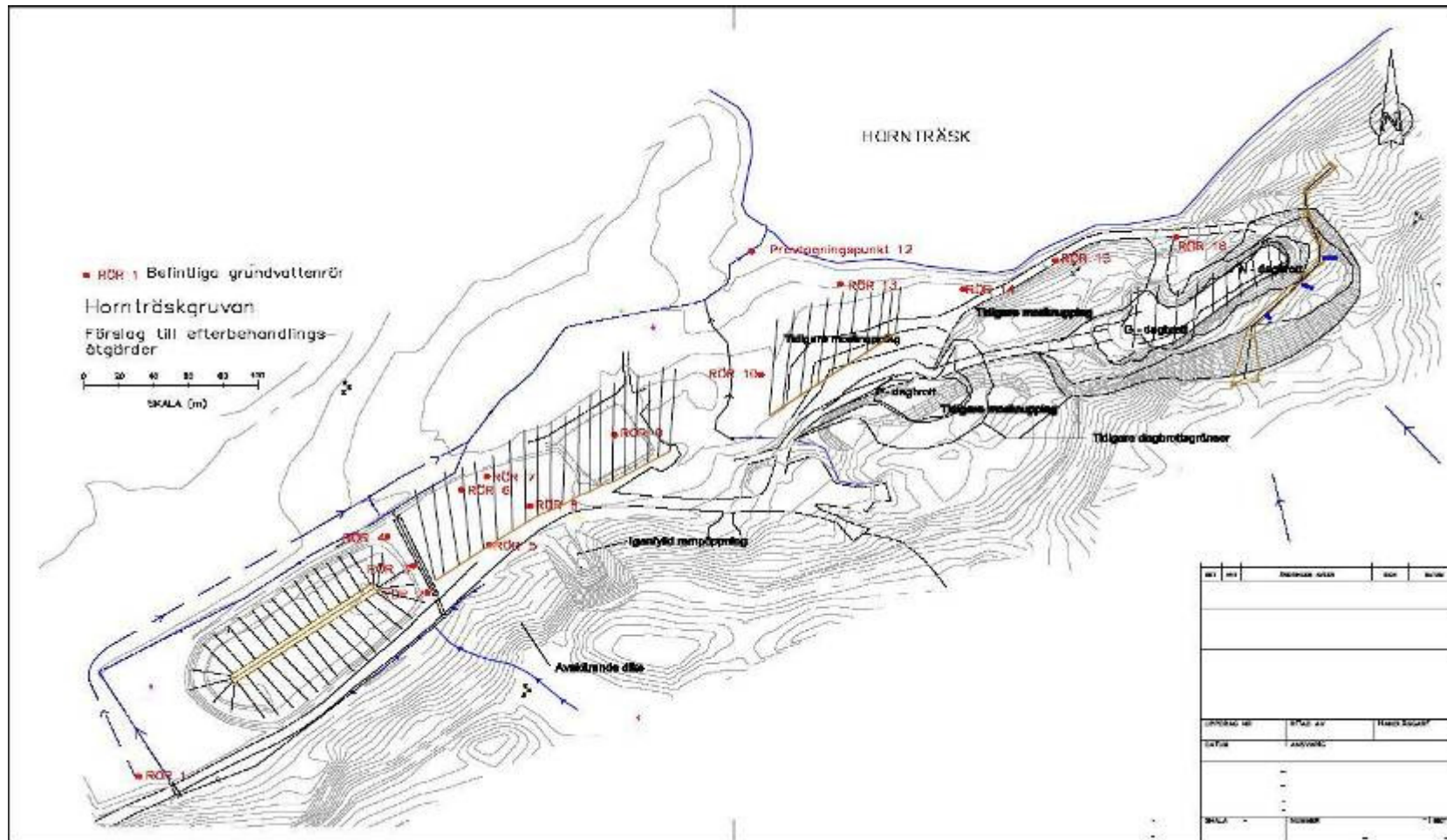
- Injektering i rör gav initialt önskad effekt med kraftigt sänkta halter av framförallt koppar och zink ("Gula källan").
- Torka följt av regnperiod medförde oxidation av material i omättad zon. Oxiderade mineraliseringar sköljdes ut av regnvatten och höjde återigen metallhalterna.

Genomförda åtgärder för Hornträskgruvan under 2007, fas 1

- Behandling av omättad zon, dvs. ovan grundvattenyta.
- Reglering av tillströmmande vatten, dvs. dikning.
- Avyttring rötslam och jordtipp.
- Utökat kontrollprogram under efterbehandlingsarbete.

Behandling av omättad zon, dvs. ovan grundvattenytan.

Mesa

BOLIDEN

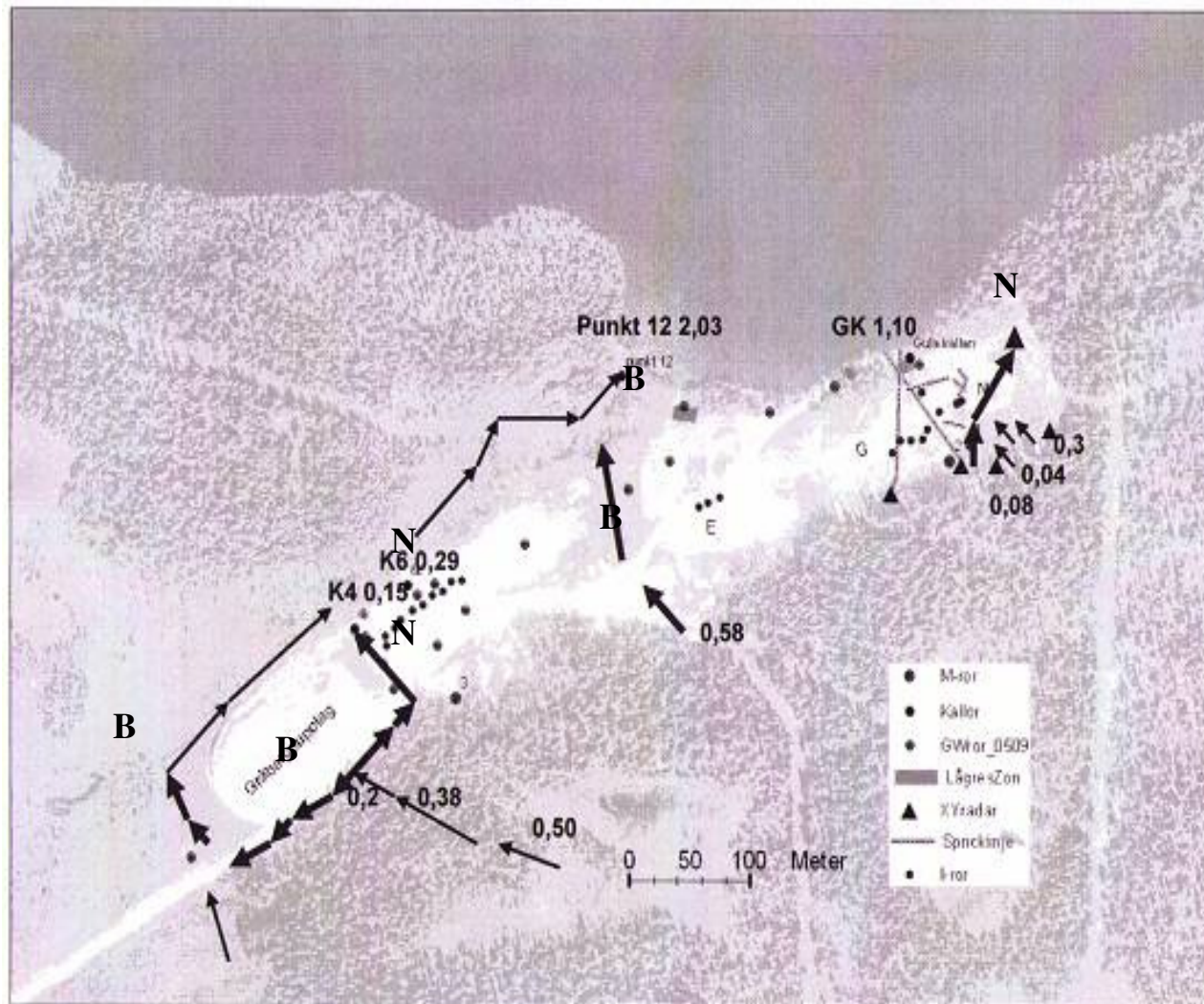

Behandling med mesa-slurry

W. SOLIDEN

Reglering av tillströmmande vatten, dvs. dikning.

Flöden (liter/s) i bäckar, rännilar och källor 5-6 juni 2007

BOLIDEN

Reglering av tillströmmande vatten, dvs. dikning.

- Bilden beskriver hur vatten i diket söder om gråbergssupplag diffust vandrar genom framförallt upplaget. Väg mellan vattenansamling och upplag var också uppenbart mjukare än omringliggande väg vid tillsynsbesök.

Dikning

SOLIDEN

Dikning

BOLIDEN

Dikning

BOLIDEN

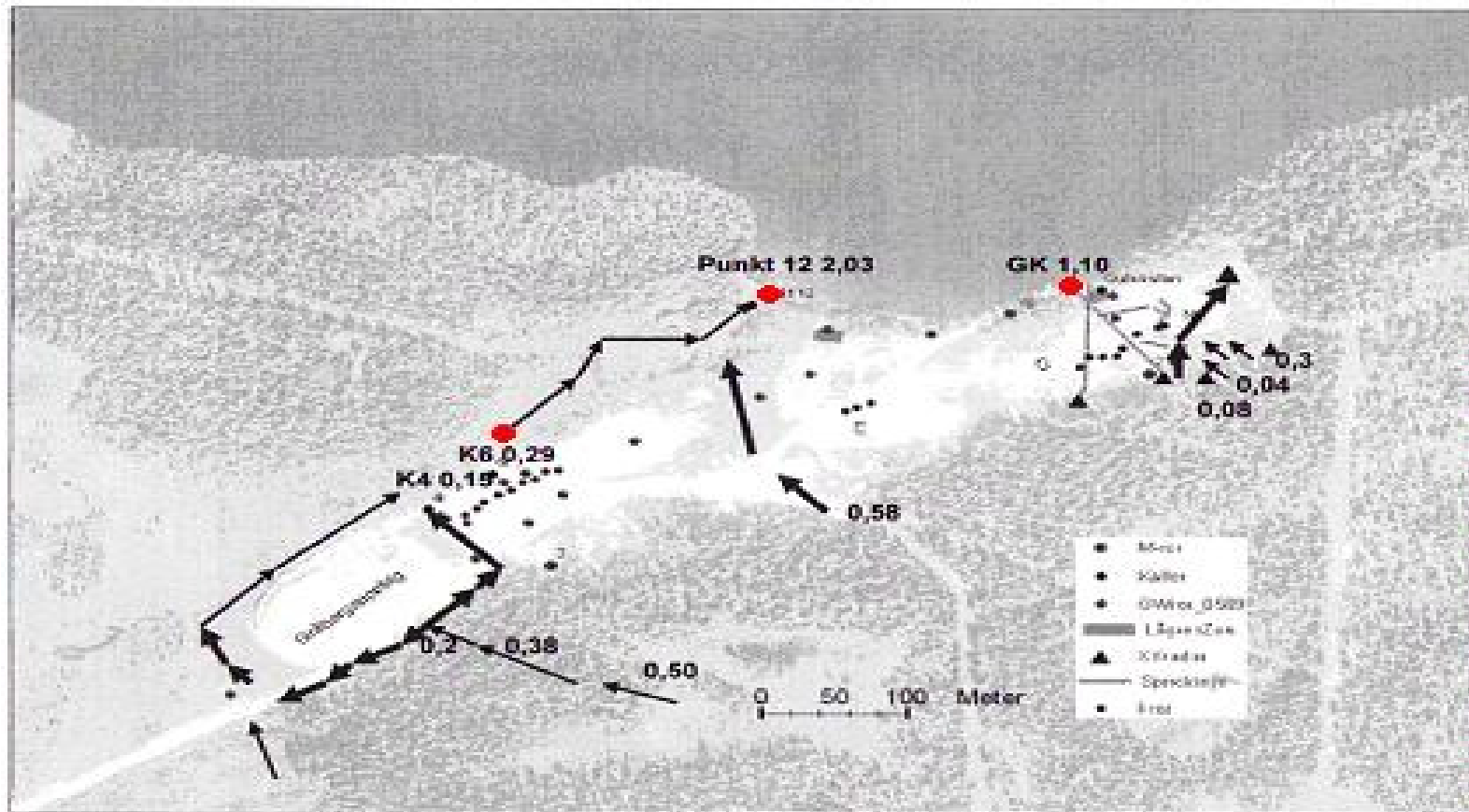
Hornträskgruvan
Förslag till efterbehandlings-
åtgärder avskärnings dike

0 20 40 60 80 100 120
SKALA (m)

PROJEKT NR	BYGG AV	PROJEKT NÄR	TEK	ÖVER
2011-01				

HORNTRÄSKGRUVAN
GÖRDELS
NUMMER

Utökat kontrollprogram under efterbehandlingsarbete.

Flöden (liter/s) i bäckar, rännilar och källor 5-6 juni 2007

BOLIDEN

Underlag till genomförda åtgärder

- Teoretiska beräkningar för neutralisering av den omättade zonen
- Beräkningar av markens permeabilitet
- Laborrietester under 50 dagar för bestämning av nödvändig volym mesa-slurry för neutralisering av den omättade zonen - Lysimeterförsök

Resultat hösten 2007

- Flöden:

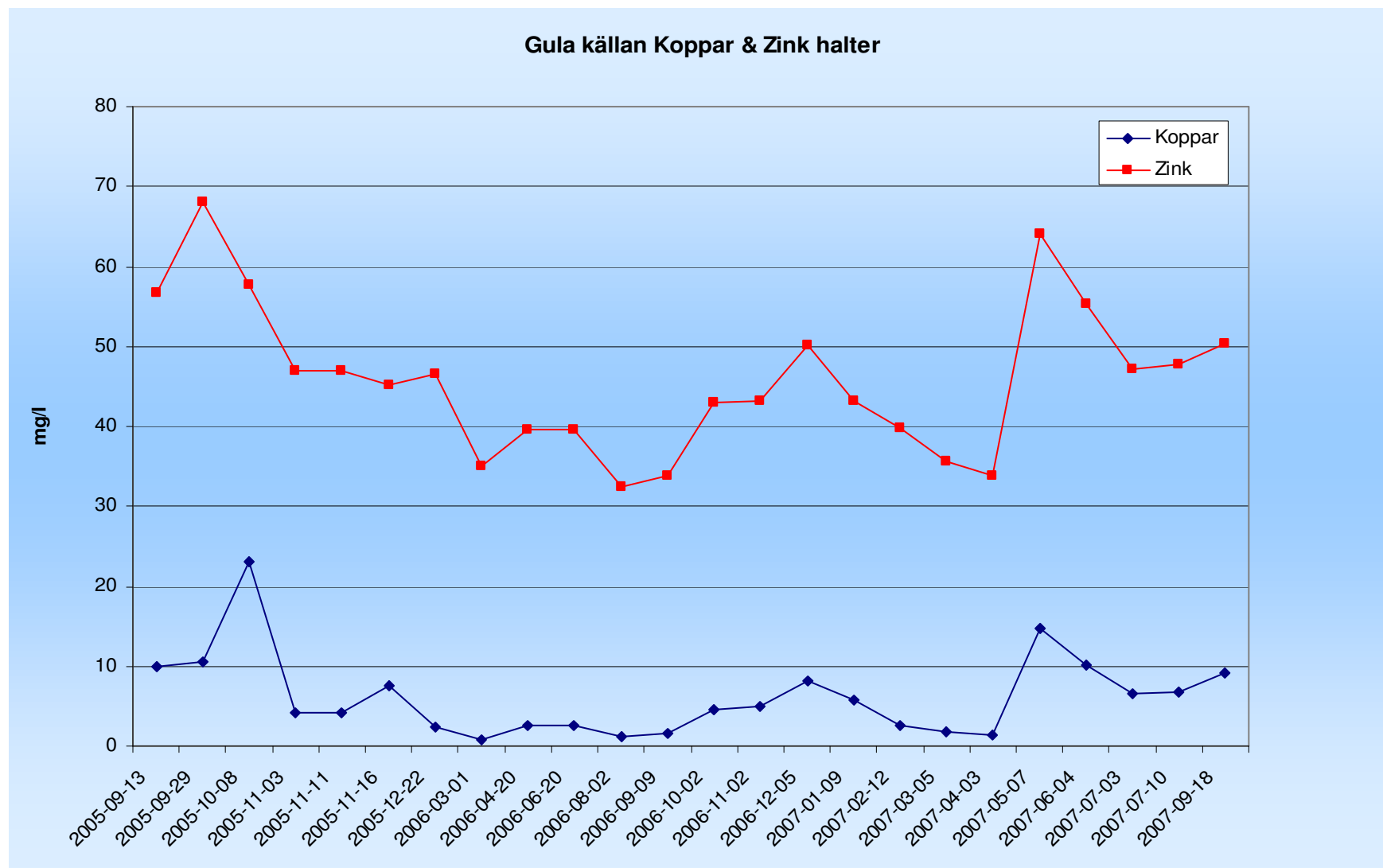
- Gula källan minskad till ca 60 %
- K4 och K6 minskade till ca 30 %

- pH-värden:

- Gula källan ca 5.9
- K4: pH ~ 9
- K6: pH ~ 6
- Rör 11: pH ~ 6

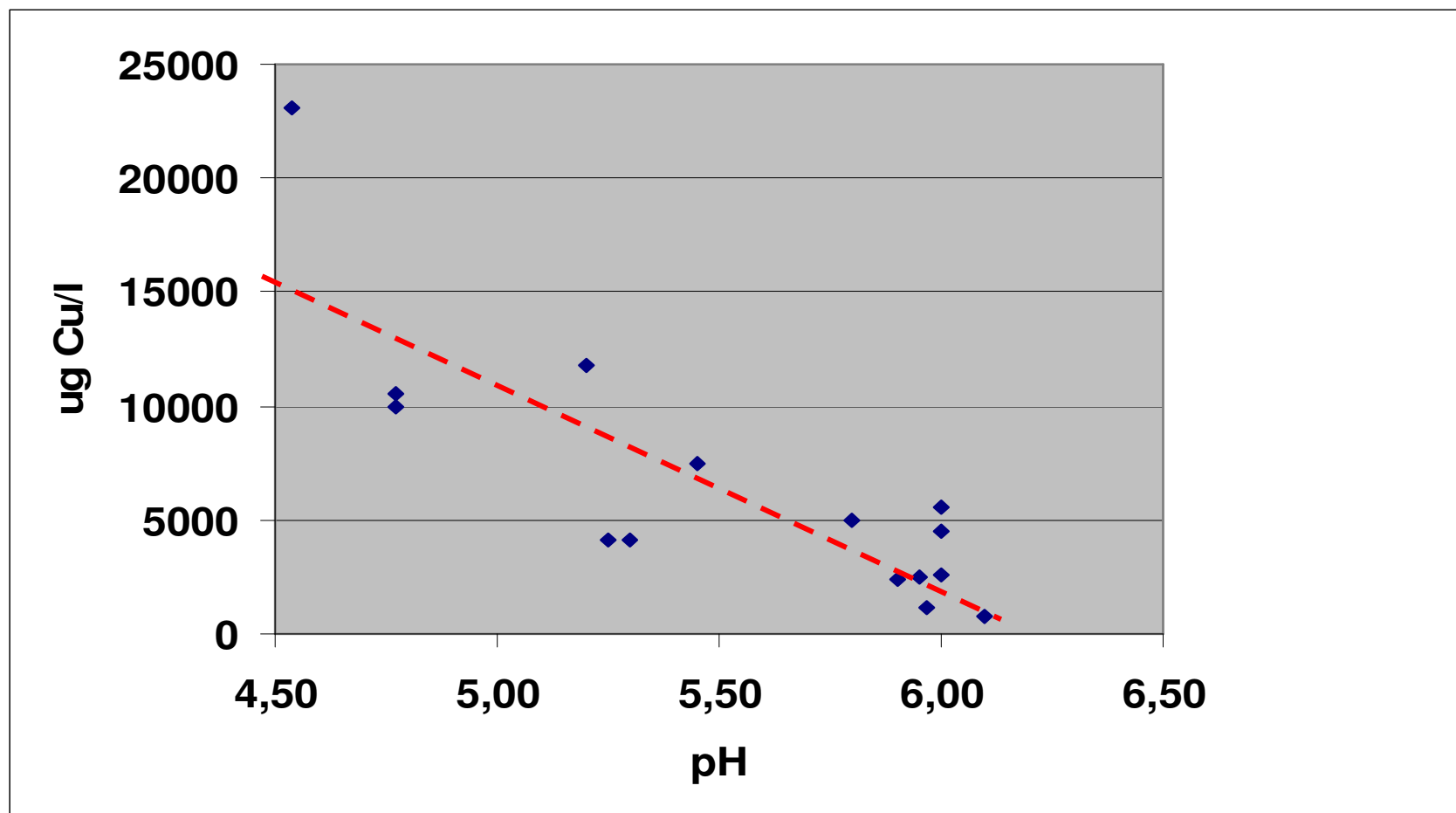
--> pH har kunnat höjas ca 2 enheter

Utveckling av Cu- och Zn-halter från 2005 till sept 2007

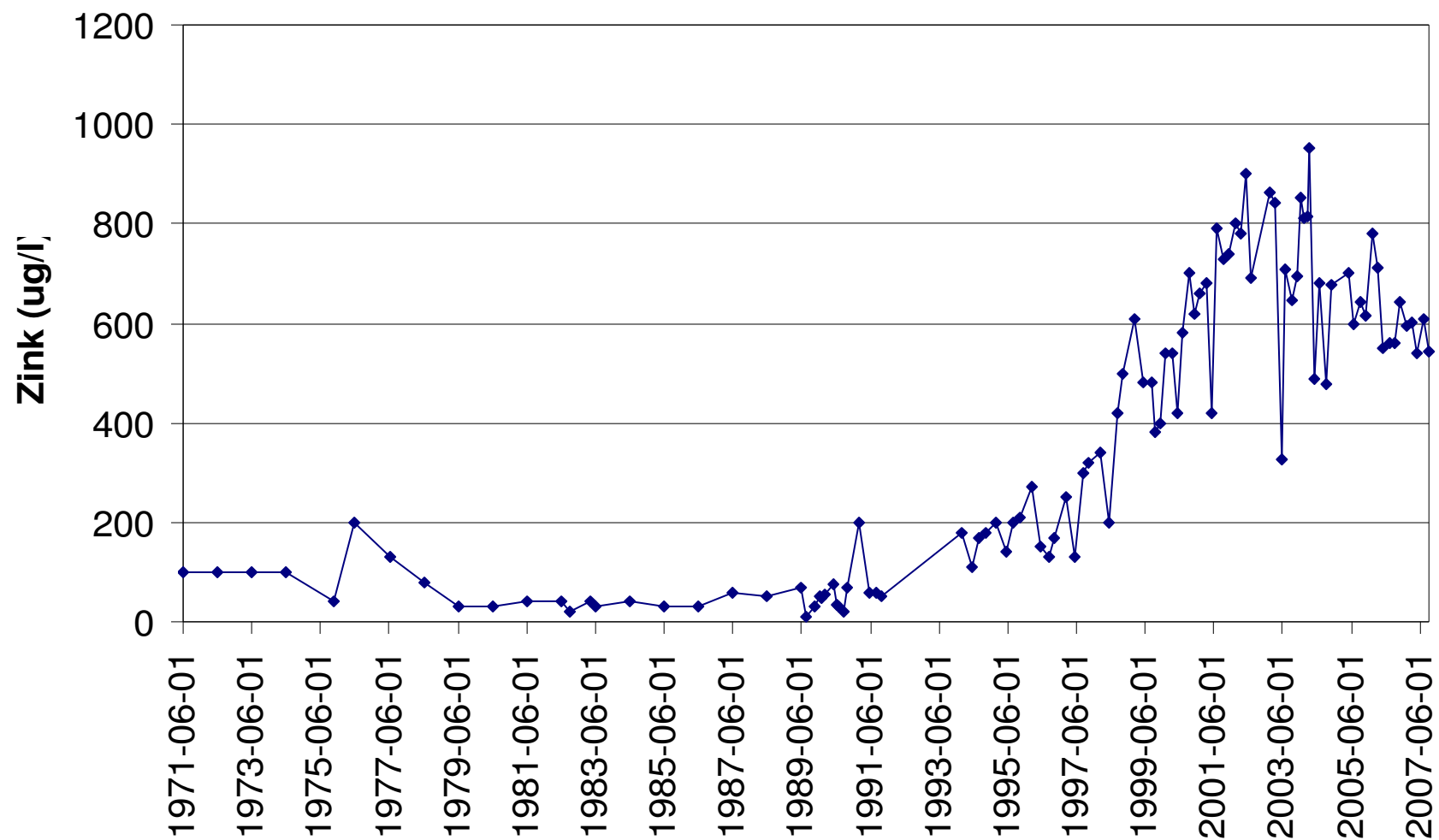

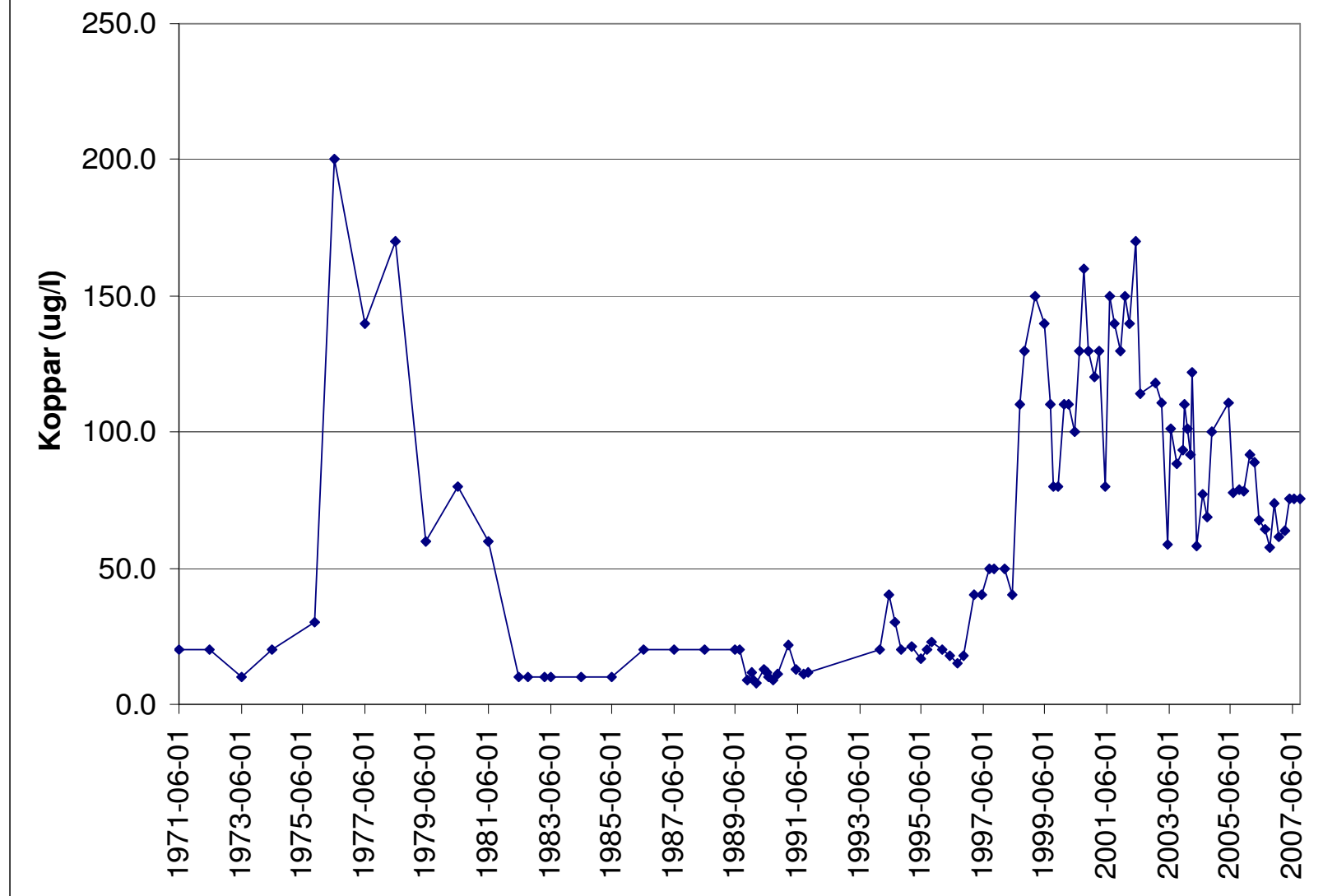
pH-Cu i Gula källan

Zink utloppet Hornträsket 1971- 07

Koppar utloppet Hornträsket 1971- 07

Fortsatt arbete

2008

Fortsatt infiltration med mesa-slurry

2009 (Fas 2)

Anläggande av avjämningsskikt på dagbrottsytor och industriområdet

Anläggande av tätskikt

Kontroll och uppföljning

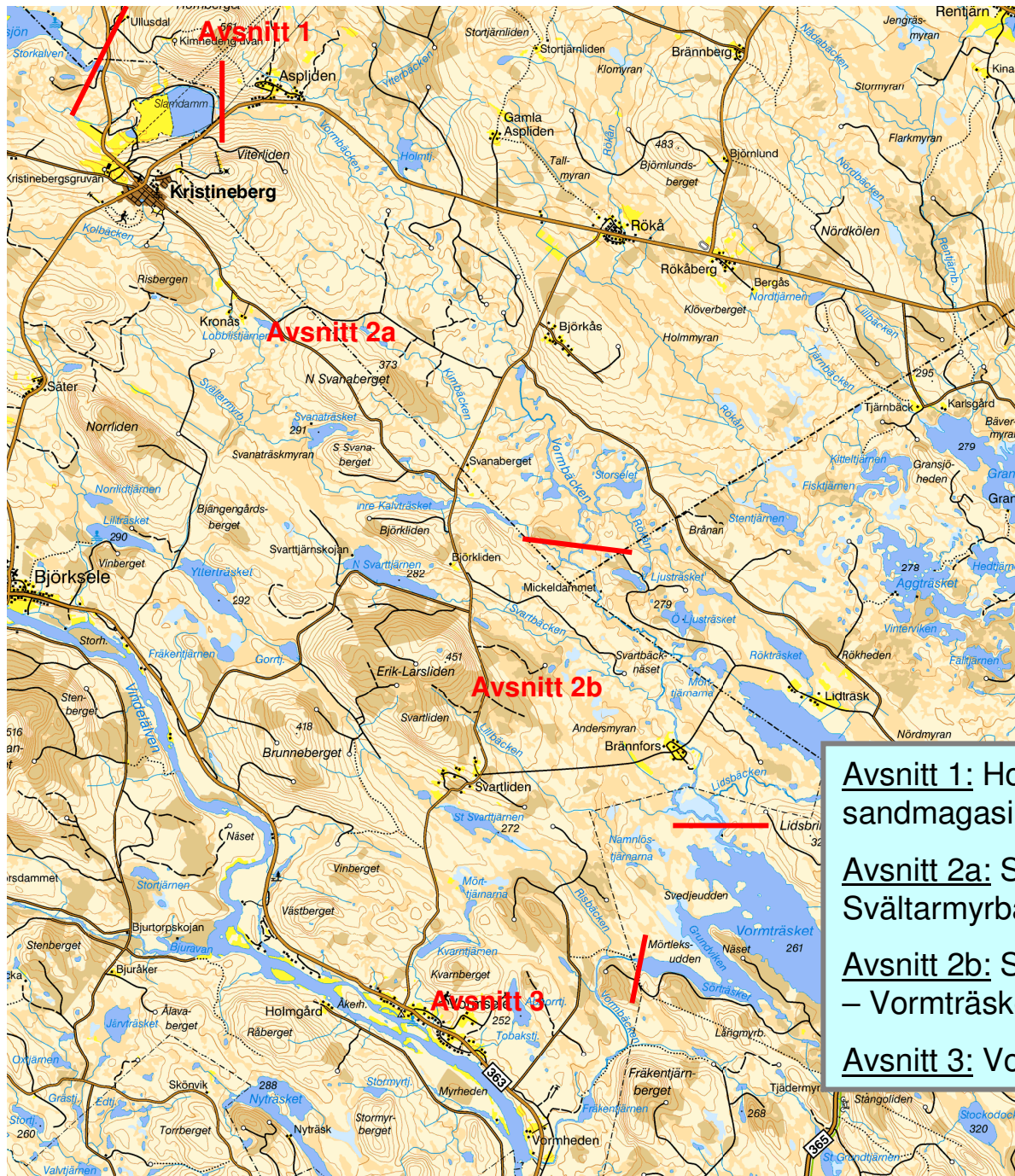
Tanken med fas 1 och fas 2 är att i så hög utsträckning som möjligt minska mineraliseringarnas kontakt syre, minska vattengenomströmning inom området samt att skapa långsiktig buffert mot försurning och metalltransporter.

Anläggnings- och recipientkontroll för Kristinebergsgruvan och tillhörande sandmagasin

Biologisk provtagning på 4 olika avsnitt i Vormbäcken

- Elfiskeundersökning
- Bottenfaunaprovtagning
- Påväxt

Biologiska undersökningar Vormbäcken

Avsnitt 1: Hornträsket – utlopp från sandmagasinet

Avsnitt 2a: Sandmagasinet – Svältarmyrbäckens inflöde

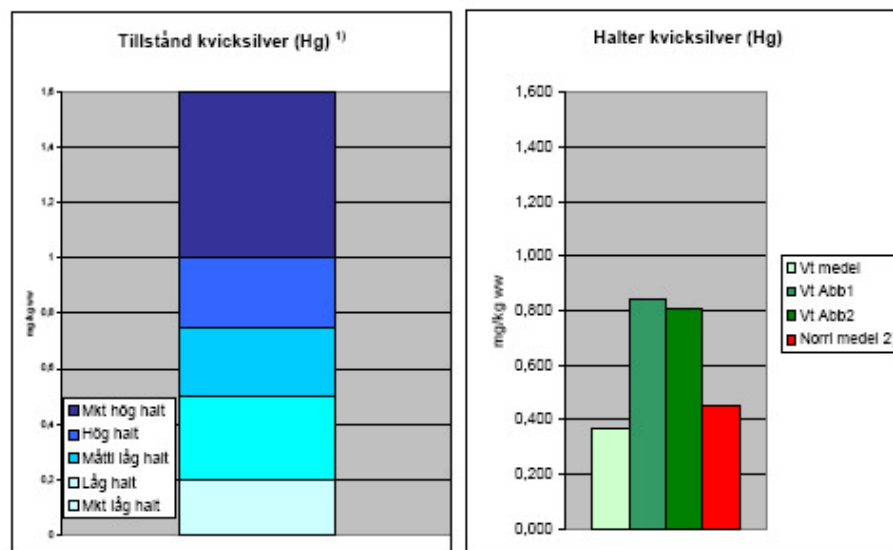
Avsnitt 2b: Svältarmyrbäckens inflöde – Vormträsket

Avsnitt 3: Vormträsket - Vindelälven

BOLIDEN

Provtagning av fisk i Vormträsket

Kvicksilver (Hg) i fiskmuskel från Vormträsket

- Medelvärdet för kvicksilver (Hg) i abborrmuskel från Vormträsket låg under det beräknade medelvärdet för uppmätta halter i Norrland och motsvarade "låg halt" enligt Naturvårdsverkets bedömningsgrunder.
- Större abborre (890-, 944 gram) har halter av kvicksilver som är betydligt högre än det beräknade medelvärdet för Norrland och motsvarande "hög halt" enligt Naturvårdsverkets bedömningsgrunder.
- Vissa insjöfiskar och feta ostkustfiskar har förhöjda halter av miljöföroreningar. Därför bör gravida och ammande iaktta försiktighet. De allra flesta konsumenter har dock ingen anledning att begränsa sin fiskkonsumtion (www.slv.se).
- Ex på rekommendationer rörande abborre och gädda:
Gravida eller ammande kvinnor bör avstå från att äta abborre och gädda
Övriga konsumenter bör inte äta abborre eller gädda mer än en gång/vecka. (www.slv.se)
- Fisk är nyttig mat. Den är rik på vitaminer och mineralämnen.
Fet fisk som sill, strömming, lax och makrill innehåller fleromättade fettsyror som kan minska risken för hjärt-och kärlsjukdomar. Från folkhälsosynpunkt bör alltså flertalet äta mer fisk (www.slv.se).

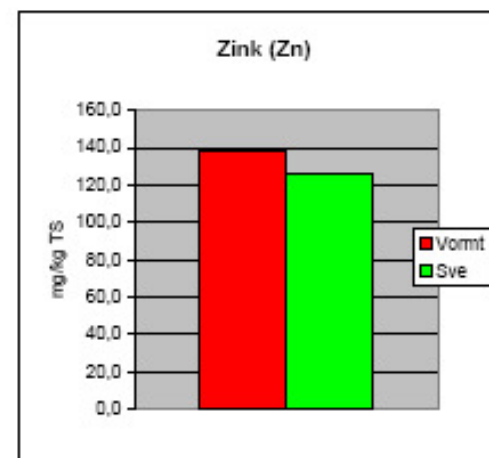
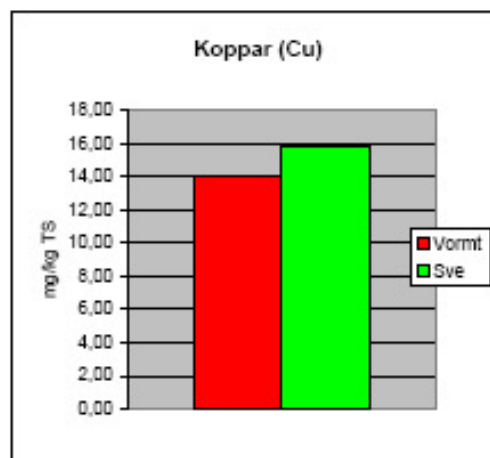
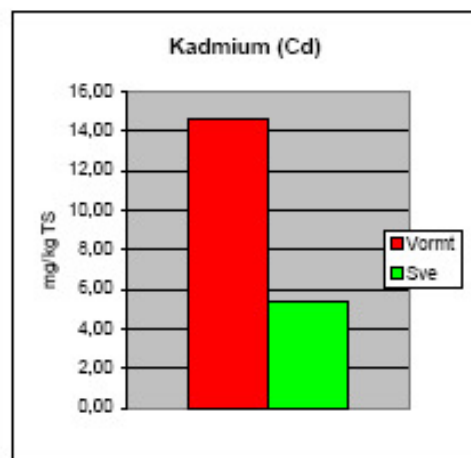
Forts provtagning av fisk i Vormträsket

Mettaller i abborrlever från Vormträsket. Per L, Hushållningssällskapet Rådgivning Nord AB.

Metallanalys på abborre fiskad i Vormträsket 2007-09-12															Medelv. för uppmätta metall-halter i abborrlever. Hela Sve.			
		Abb 1	Abb 2	Abb 3	Abb 4	Abb 5	Abb 6	Abb 7	Abb 8	Abb 9	Abb 10	Medel	Stdav	95% kl	Medel	Stdav	95% kl	Antal värden
Längd/vikt																		
Längd (mm)		395	415	295	255	295	295	200	170	Samprov	Samprov							
Vikt (g)		890	944	326	182	280	252	94	55	Samprov	Samprov							
Metaller i lever															Metaller i lever			
As	mg/kg TS	<0,1	<0,3	<0,3	<0,4	<0,2	<0,3	<0,3	<0,4	<0,5	<0,4	0,32 *	0,11 *	0,07 *	0,89	0,97	0,08	441
Cd	mg/kg TS	1,96	13,7	13	11,6	23,1	23,7	8,21	25,9	11	13,5	14,57	7,53	4,67	5,43	7,04	0,41	561
Co	mg/kg TS	0,878	0,942	0,654	0,757	0,854	1,17	0,56	2,99	1,23	1,85	1,19	0,73	0,45	-	-	-	-
Cr	mg/kg TS	0,0311	<0,03	<0,03	<0,03	<0,03	<0,03	<0,05	<0,08	<0,09	<0,1	0,05 *	0,03 *	0,02 *	0,19	0,61	0,04	1110
Cu	mg/kg TS	10,2	8,91	9,47	7,82	16	11,5	9,14	34,6	12,5	19,7	13,98	8,11	5,03	15,85	23,41	1,38	1109
Hg	mg/kg TS	2,29	2,38	0,773	1,12	1,02	1,49	0,276	1,98	0,357	0,385	1,21	0,80	0,49	-	-	-	-
Mn	mg/kg TS	7,04	5,24	10,4	9,86	13,6	8,96	16,3	76,3	22,5	91,6	26,18	31,05	19,25	-	-	-	-
Ni	mg/kg TS	0,0582	<0,04	<0,04	<0,04	0,0785	0,125	0,0674	0,437	0,161	0,24	0,13 *	0,13 *	0,08 *	-	-	-	-
Pb	mg/kg TS	0,0645	<0,04	<0,04	<0,04	<0,04	<0,05	<0,06	<0,1	<0,1	<0,2	0,07 *	0,05 *	0,03 *	0,13	0,36	0,024	832
Zn	mg/kg TS	117	139	139	153	163	146	118	168	112	124	137,9	19,8	12,3	125,52	33,83	2,04	1060
TS	%	22,8	21,8	22,4	21,6	21,5	21,4	22	22	24,2	27,2	22,69	1,79	1,11	-	-	-	-
* = Värden underminsta detektionsgräns har använts.															Källa: www.liv.se (20071114)			

* = Värden underminsta detektionsgräns har använts.

Källa: www.ivl.se (2007/1114)

Tidigare efterbehandling, behandling av mättad zon 2006, Sanering av industriplan vid Hornträskgruvan

